

Posudek na diplomovou práci: „Quo vadis, Slovenská republika? Kontextové scenáře vývoje životního prostředí Slovenskej republiky“ diplomantky Anny Semberové

Mgr. Miroslav Havranek, školitel

Shrnutí

Posuzovaná práce si klade nelehký cíl strukturovaně, systematicky a transparentně přistoupit k tvorbě scénářů kontextu možného budoucího vývoje životního prostředí Slovenska a jejich analýze. Hlavní metodickým přístupem k řešení zvoleného problému je použití metody CIB, která patří do rodiny metod na hodnocení křížových dopadů a je určitou formou morfologické analýzy, která umožňuje strojově (matematicky) vyřadit většinu nekonsistentních kombinací uvažovaných řídicích faktorů pro dané scénáře. Studentka si na počátku práce po konzultaci zvolila metodický přístup k problému a poměrně rigidně ho udržela po celou dobu řešení práce a zároveň se dokázala vyrovnat i s neočekávanými problémy při výzkumu (menší počet respondentů), časovou tísň a formátem požadovaného výstupu.

Práci hodnotím jako velmi zdařilou, po věcné stránce se výstupům dá ledasco vytknout, což je dané zejména prostředky (časem a financemi), které mohla diplomantka na vypracování alokovat, ale metodicky je práce velmi čistá, umožňuje replikovat daný postup a transparentně ukazuje všechna východiska a úvahy které vedly k formulaci a vyhodnocení scénářů. Doporučuji práci k obhajobě a uděluji jí 18 bodů.

Členění práce, předmět zkoumání (vlastní předmět práce), výkladový rámec, výchozí pojmy a jejich výklad

Práce je členěná přehledně a logicky, jednotlivé části na sebe navazují a čtenář je provázen celou dobu práce. Úvodní část se věnuje vymezení základních pojmů a hlavních metod, v některých částech možná až příliš detailně.

Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy, úspěšnost při jejich ověřování a prokazování

Práce nemá hlavní ani vedlejší hypotézu, jako většina prací z oblasti foresightu má explorativní charakter a jejím cílem není falsifikace nějakého výroku, ale určitá morfologická analýza fázového prostoru možností v okolí životního prostředí SR, v čemž je úspěšná.

Metodologický postup: metody a techniky, které jsou v práci použity a jejich zvládnutí

Diplomantka pracuje s postupy, které jsou zavedené v oblasti foresightu a systémové analýzy, nicméně jejich kombinací vytváří unikátní práci, která by zasloužila opakování pro podmínky ČR. To se mimočodem i stalo (a v současnosti probíhá), Úřad vlády ČR vypsal veřejnou zakázku pro analytickou studii k nově připravované strategii Česko 2030 – aktualizovaný

strategický rámec udržitelného rozvoje ČR¹, kde explicitně požaduje použití metody CIB na vyhodnocení interakcí globálních megatrendů pro tvorbu kontextových scénářů připravovaného dokumentu. Diplomová práce by šla velmi dobře použít jako metodická příručka jak postupovat a jaké kroky učinit aby toho bylo dosaženo. V tom spatřuji její teoretický (nové vyzkoušení kombinace metod) a praktický (přehledný návod jaké kroky učinit) posuzované práce.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je standardní, východiska v práci jsou vesměs řádně odcitována a zdroje jsou řádně referovány.

Formální stránka

Po formální stránce je práce opět standardní prací, přehledně formátována a obsahuje všechny náležitosti, které práce má mít. Drobnou výtku bych měl ke grafickým výstupům, což je ale poplatné nutnosti do textového dokumentu integrovat i třeba výstupy počítačových/grafických modelů tak, aby diplomantka doložila určitý postup ve vytýčené metodice, nebo demonstrovala nějaký dílčí výstup, což nejde vždy snadno.

Po jazykové stránce nemohu práci nic vytknout, zejména protože slovensky sice rozumím, ale gramatiku, interpunkci a jiné jazykové nuance nedokáži posoudit.

Závěr

Práce je osvěžujícím pokusem transparentně a systematicky přistupovat k problematice tvorby scénářů a jako taková by neměla zapadnout, protože i když přenositelnost výstupů této práce do praxe by byla problematická zejména z důvodu omezených zdrojů, které bylo možné využít na příklad na tvorbu kauzálního modelu, nebo expertního panelu, metodický postup, který je v práci použit by zapadnout neměl a měl by být používán při tvorbě scénářů pro strategické plánování v ČR bez ohledu na to, zda se jedná o životní prostředí, energetiku, či strategii rozvoje obce.

Praha 1.9. 2016

¹ Analytická studie „Zhodnocení vazeb mezi vybranými globálními megatrendy a jejich vlivu na vybrané klíčové oblasti rozvoje České republiky do roku 2030“